

ESPOON VAMMAISNEUVOSTO
ESBO HANDIKAPPRÅD

VAMMAISNEUVOSTON LAUSUNTO 6.11.2017
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Vammaisneuvosto esittää, että vammaisten lasten ja nuorten tilanteeseen paneudutaan tarkemmin. Ohjelmaan suunnitellaan selkeät toimenpiteet ja seurantamittarit.

Yleisesti:

Vammaisneuvosto on kuullut lausuntoa tehdessään erilaisissa tilanteissa olevia henkilöitä ja päättänyt tarkastelemaan asiaa seuraavista näkökulmista:

- Vammaisten lasten perheet
- Perheet, joissa on vammaisen vanhempi
- Vammaiset nuoret

Saadut kommentit ovat samansuuntaisia kuin THL:n tutkimuksessa elokuussa 2017. Toimintarajoitteisten nuorten hyvinvointi ja avun saaminen/THL:n tutkimuksen tiivistelmä:

http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/135231/URN_ISBN_978-952-302-838-8.pdf?sequence=1

Yleisenä kommenttina voi esittää, että esteettömyys, tarvittavat avustaja- ja kuljetuspalvelut tulee saada kuntoon.

Yksityiskohtaiset palautteet:

Valmistelu

Vammaisten ja toimintarajoitteisten lasten ja nuorten tilanteeseen ei erityisesti ole paneuduttu, eikä ongelmia ole havaittu. Jo THL:n julkaisema tutkimus edellyttäisi kunnan toimenpiteitä asioiden parantamiseksi.

Lasten ja nuorten hyvinvointityön asiantuntijaryhmässä ei myöskään ole edustusta vammaispalveluista, vaikka vammaisuuden perusteella tarjottavat palvelut ovat merkittävässä roolissa toimintarajoitteisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja yhdenvertaisuuden toteutumisessa.

Koulutus

Koulutus on yksi merkittävin keino syrjäytymisen ehkäisyyn. Säästöistä huolimatta, tulee vammaisilla lapsilla ja nuorilla olla mahdollisuus kouluttautua. Toimintarajoitteisten lasten ja nuorten mahdollisuuksia ja jaksamista tulee tukea riittävin avustajapalveluin sekä toimivien kuljetuksin. Huomiota tulee kiinnittää erityisesti jakamiseen, jotta koulunkäynti sujuu. Kiusaaminen ja syrjintä kuormittavat vammaisia lapsia ja nuoria. Koulujen tulee tähän puuttua ja varmistaa, ettei myöskään toiminnoilla, toimintatavoilla, aiheuteta rakenteellista syrjintää.

Kiusaaminen, syrjintä, yksinäisyys ja mielenterveys

Toimintarajoitteisiin lapsiin ja nuoriin kohdistuu kiusaamista ja syrjintää monilla elämän alueilla. Lisäksi palvelujen riittämättömyys ja esteettömyysvirheet jättävät monet normaalin toiminnan ulkopuolelle ja ilman oman ikäisten seuraa. Yksinäisyys onkin usein seurausta käytännöistä, joissa lapselle ja nuorelle ei jää mahdollisuutta tavata muita.

Mielenterveys joutuu usein lujille, kun vammasta aiheutuvien paineiden lisäksi tulee muitakin elämän haasteita. Riittävät mielenterveyspalvelut ja muu tuki tulee taata myös vammaisille lapsille ja nuorille.

Harrastuslupaus – harrastusmahdollisuudet ja niiden saavuttaminen

"Kaikilla lapsilla ja nuorilla on mahdollisuuksia osallistua ja harrastaa" lupaus edellyttää toimenpiteitä, jolla mahdollisimman moni toimintarajoitteinen lapsi ja nuori voi osallistua kaikille suunnattuun toimintaan. On tärkeää toimia yhdessä oman ikäisten kanssa ja saada ystäviä. Tarvitaan hyvää suunnittelua sekä avustajia ja muita tukitoimia. Niille lapsille ja nuorille, jotka eivät kykene osallistumaan tavallisiin ryhmiin, tulee olla omia ryhmiä. Ryhmistä tulee tiedottaa laajasti, jotta kaikki halukkaat tavoitetaan. Ryhmiä tulee olla myös viikonloppuisin, jotta myös ne voivat osallistua, joiden jaksaminen ei viikolla riitä.

Riittävät avustaja- ja kuljetuspalvelut sekä esteettömyys parantavat harrastusten saavutettavuutta.

Perheitä, joissa toinen tai molemmat vanhemmista ovat toimintarajoitteisia, tulee tukea lasten kuljettamisessa. Usein tavallistenkin lasten harrastusmahdollisuuksia rajoittaa vanhempien palvelujen vähyys ja vanhempien mahdollisuudet osallistua.

Nuorten osallisuus ja kuuleminen

Palautteissa sekä THL:n tutkimuksessa näkyy selkeästi, ettei vammaisten osallisuutta tueta riittävästi ja nuoret kokevat, ettei heitä aidosti kuulla.

Taloudellinen tilanne

Vammaisten taloudellinen tilanne on yleisesti heikompi kuin normaaliväestöllä. Sama koskee myös vammaisten lasten perheitä, joissa usein vain toinen vanhemmista voi olla kokoaikaisessa työssä. Elämä on muutenkin tavanomaista kuormittavampaa ja vaikuttaa jaksamiseen ja valittavana oleviin mahdollisuuksiin.

Yhteistyö järjestöjen kanssa

Espoolaisen paikallisyhdistykset ja monet järjestöt järjestävät erilaista harrastus-, lii-

kunta- ja vertaistukitoimintaa. Toiminta on usein soveltuvaa myös muille kuin oman yhdistyksen jäsenille. Järjestöjen ja yhdistyksien kanssa tulisikin löytää tapoja, jolla toiminnasta tiedotettaisiin laajemmin ja toimintaan voisi osallistua yli järjestö- tai diagnoosirajojen. Tiedotuksen tavoitettavuutta tulee tehostaa järjestöjen ja Espoon kaupungin yhteistyöllä. Erilaisia tiedotusväyliä tulee etsiä ja ottaa laajemmin käyttöön.

Espoossa 6.11.2017

Pirkko Kuusela
Espoon vammaisneuvoston puheenjohtaja

Jakelu:

Liikunta- ja nuorisolautakunta
Sosiaali- ja terveyslautakunta
Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta
Hyvinvoiva Espoo, ohjausryhmä
valmistelijat

Tiedoksi: Vammaisneuvosto